

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Narratio de Gallico apud Turcarum regem Oratore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

lia, ad omnia quae cumque vellet obeunda paratissimorum. Aiunt in animo eum habuisse, Algerij regnum cuius praefecturam obtinebat, à Turcarum potestate ad Christianos transferre; ex quo ingens sane ad Christianam Rempublicam facta fuisset accessio, quum id regnum ad trecenta fere miliaria pareat; sic ut vnus vrbs & portus occupatione omne illud terrarum spacium in Christianorum potestate futurum fuerit. In secretioribus colloquijs saepe ex ipso auditum fuit, Amurathem magnum aliquid & nec opinatum conari, & si vita suppetat, effecturum. At morte uterque praeventus, quod instituerant perficere nequiverunt. Haec eorumq; am non omnibus obuia, hoc loco breuiter delibare volui, quum vt lectoris animum aliquo modo recrearem, tum vt ostenderem, à solius Imperatoris Turcici siue Sultani conuersione, totius illius Imperij dependere conuersionem. Quae sane mutatio facile accidere potest, in tanta apostatarum Christianorum multitudine qui in eo Imperio degunt, & praecipuam terrarum mari munia administrant, qui vt ante ad captandam gratiam Imperatoris Christianam religionem ei iurauerunt; sic ipso volente libenter ad eandem sint redituri. Hoc quo minus fiat factumve sit, obstitit cum pronissime fieri potuit, sub Amurathe nostra ex Lutheriana perduellio. Atque vt inam ea esset Christianae Reipublicae vnitas & concordia, vt vna lingua, vna fide & conspirantibus animis id à Deo omnes peteremus! Equidem spes esset Deum vota nostra & preces aliquando exauditurum, ac Christianos qui miserimam sub immanibus illis tyrannis seruauat feruituram, in libertatem deuotestituturum.

IV. Quandoquidem in rerum Orientalium in eidi mentionem, facere non possum, quin Evangelicorum nostrarium in Turcia conatus oculis lectorum subiiciam, vt qui Turcici Imperatoris fores non semel pulsauerunt, aditumque petierunt, ad eamque rem Mehemetis purpuratorum Principis (qui postea à Spachio quodam, cui Timariam, id est, praedium beneficium ademerat, interfectus est) intercessionem ex ambire studuerunt. Tanto vero dignior fide quem citabo testis erit, quanto magis ab omni vel adulandi suspitione vel spe utilitatis abest. Quem dico, Aloysius Guetchius est, nobilis Venetus, qui quum esset in senectissima eius Reipublicae apud Selimum Turci-

cum Imperatorem Oratoris familia, sequentem Epistolam ad Senatorem quendam Venetum Bartholomaeum de Rodolphis nomine scripsit, quod aulæ illius statum exponit. Et si vero rebus Septentrionalibus Gallicas immiscete, & Hugonotatum nostrarium (quorum nomen libro IX. demum enatum videbis) natiuitatem & cunabula anticipare quodammodo videbor; prudens tamen lector, vt spero, non propterea me extrauagari, aut ab instituto meo quidquam omnino alienum facere iudicabit.

Inter alia Venetus ille sic scribit: *Bassa talis est, vt statim agnoscat, an sincere quis & libere negocia cum ipso tractet, & num Legati limites à dominis praescriptos obseruent. Quod si animaduersat, dissimulans aliud quam Legatus in mandatu habeat, agi, statim eos homines procul à se habet. Eius rei memorabile exemplum vidimus in Gulielmo de Grand Ry, alias de Grand Champ dicto: qui quamdiu Regi sui negocia ea quae par est fide tractauit, à Bassa magno in honore fuit habitus, adeo vt omnia quae de pace cum Romanorum rege tractata fuerant, cum ipso communicaret, ex quo factum est, vt in gratiam regis, pacis conclusio dissiue dilata. Postquam vero intellexit, praedictum Legatum non tam Regi sui quam subditorum ipse rebellium commoda & utilitates spectare, eius actiones suspectas habere coepit, nec ea quae antea erga ipsum familiaritate est usus. E contrario, instante Legato ut Hugonota quoque ea pace comprehenderentur, Bassa non sine indignatione rogauit, Equinam tandem essent illi Hugonota? neque enim villam nationem se audisse, qua hoc nomine censeretur. Legatus ergo rem omnem scripto comprehensam exhibuit: quod scriptum postea per multorum manus vagatum est, Bassa Gallorum leuitatem irridente. In eo Legatus fatebatur, Hugonotas Gallorum regis esse subditos; sed ob religionem, quae Mahumetana in multis rebus similis sit, arma sumere coactos. Indorationes quasdam explicabat, ad probandum, si Hugonota federari adcriberentur, & in patrocinium à Turcarum Imperatore susciperentur, magnas eam rem ipsius imperio utilitates allaturam. Eorum enim opera regem disineri atque auerti posse, ne Hispaniarum regi infestissimo & potentissimo Turcarum hosti, auxilium ferat. Sed & fore vt Romanorum Imperatoris conatus eandem opera per Germania Principes & Respublicas; Hugonotatum causas fauentes, disturbetur. Idem nistantas in Gallia turbas excitassent, Turcas nihil in toto mari Mediterraneo fuisse habituros, Regis enim matrem constitutum habuisse, omnes portus & loca*

Unita Gallia ad mare illud sita, Hispaniarum Regi tradere, Belgio compensationis loco accepto: sicque totum mare Mediterraneum in Hispaniarum regis potestate futurum fuisse. Hugonotis & Lutheranis ipsorum confederatis excisis, certum esse, Papam, Imperatorem, aliosque Reges & Principes Christianos coniunctis viribus Turcarum Imperium aggressuros. Utilem etiam ad id Turcarum Imperatori Hugonotarum fore confederationem, ut quancumque libuerit, pacem cum Romanorum rege factam sub honesto pratextu possit rumpere: tumque ipsos Germania quietem perturbaturos, ac viros facile distracturos. Si in rem Imperatoris id fore videatur.

At Bassa non sine risu & ludibrio ad hac excepta, per interpretem respondit: iam videre se, à Gallia regem legatum vel Oratorem qui negocia ipsius tractaret, sed proditorem missum. Hugonotarum multo viliorum esse conditionem, quam ut cum totius orbis terrarum potentissimo Principe communi federi adscribantur. Tuto illi fidem haberi non posse, qui in suum ipsorum regem perfidiosi & proditores: Othomanorum consuetudinem esse cum Regibus & Principibus, non cum mancipiis & perfidis res rationesque contrahere, nec proditoris & perfide, sed bello aperto rem gerere. Domino suo facile esse, quancumque velit, Hugonostas illos ad officium reducere, nisi victoriam de proditoribus & rebellibus partem sibi honorificam exissimaret. Atque hac quidem sum omni populo Constantinopolitano in ore tum fuerit, cum magna Turcarum & Bassa in primis laude, Gallorum leuitatem plerisque vituperantibus.

Hæc ille, quibus capiti huic finem imponam. Interea vos qui Christiani Reformati audite vultis, ne post hac quæso, Turcas Papistis copulate, neve Mahumetistas Romanos nos appellate: sic enim efficietis, ut neque nos, qui Catholici tumus & dicimur, vestram religionem cum Mahumetana comparemus. Mahumetana enim hæresis inter Christianos è Monachi cerebro nata, vti & vestra, & armis se hæctenus tutata, vti & vestra, Christianæ Reipublicæ tantum non ruinam & exitium attulit, vti & vestra. Quod si omnes Tragœdiæ ab utroque exercitæ Actus in scenam produceret vellem, verendum mihi esset, ne lectoris animum & tam crudelium spectaculorum immanitate defatigarem, & à præcepto longius discederem. Quare ad semitam redeamus, Oppilato ore eorum qui ad semitam instituta n. sedentes Calumnijs suis hoc se esse demonstrant, quod de alijs mentiri non crebescunt.

DE SEDITIOSIS PRÆDICANTIBUS
in Polonia contra Regem sermonibus:
De Ioanne Lasco nobili Polono: de miraculis quibusdam Eucharistiæ: & de falso Prædicantis cuiusdam miraculo.

CAPVT X.

ARGVMENTVM.

- I. Prædicantes in Polonia Regem suum criminantur, qui nihil eorum calumnias faciens, fores ad audiendum aperuit.
- II. De Ioanne Lasco nobili Polono, Calvinistarum antesignano.
- III. Miraculum circa Eucharistiam in Polonia factum.
- IV. Falsa Polychronij cuiusdam Prædicantis miracula.

QUOT quamque diuersæ in Poloniam sectæ irreperierint, ex ijs quæ superius dicta sunt, patet. Causam vero nonnulli regis Sigismundi Augusti facilitati & dissimulationi, aut forte etiam hypocrisis adscribunt. Vulgarum est, sed verissimum illud:

*Principijs obsta: sero medicina paratur
Quum mala per longas inualuere moras.*

Neque enim Regem latebat, noui Euangelij Prædicantes in conuentu Petriconienfi Anno M. D. LXIV, habito, aperte dicere ausos. Nullum se habere aut agnoscere regem nisi Iesum Christum, illum spiritus pro salute hominum coronatum regem. Stancarus in Præfatione libri cuiusdam aperte præ se fert, si rex in eam quam desiderent reformationem consentire nolit. Nobilitatem nihilominus penes quam arma sint & regni vires, Sathana imperio valedicturam, & Christi regno se adiuncturam. Singulis mandatum à Deo esse, ut licet fremente toto Mundo, ipsi magis obediant quam hominibus. Reges nihil aliud esse quam Dei Vicarios, &c. Sic Noui illi Christiani Principibus suis superbissime insultabant; adeoque in diuersis locis multa crudeliter & furiose patrabant, ut ex ijs quæ Petrus Scarga & Rescius collegerunt patet: quorum hic